

Peiling – Omgevingsvisie stellingen en dilemma's

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2022/182

Datum

Mei 2022

Opdrachtgever

Gemeente Hilversum

Auteurs

Liselot Marée
Wietse van Engeland

Introductie

Aanleiding

De gemeente Hilversum heeft een onderzoek onder inwoners van Hilversum over een aantal belangrijke vraagstukken voor de toekomst van Hilversum. De gemeente heeft geholpen door onafhankelijke deskundigen alle inbreng die inwoners, ondernemers en organisaties de afgelopen tijd over de toekomst van Hilversum hebben meegegeven over de Omgevingsvisie, op een rij te zetten. Tijdens een stadsgesprek op 12 mei werd besproken hoe verschillende partijen over een aantal onderwerpen denken en welke belangrijke vraagstukken er nog liggen.

Methode

Voor het onderzoek is het Burgerpanel Hilversum geraadpleegd. Het panel bestaat uit 2.386 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Hilversum die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. Er is één herinneringsmail gestuurd. Daarnaast heeft de gemeente Hilversum door middel van een campagne nog een open link gedeeld naar de vragenlijst, zodat alle inwoners en belanghebbenden van Hilversum mee konden doen aan deze enquête. De vragenlijst kon worden ingevuld van 28 april tot en met 10 mei

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van Hilversum. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Hilversum, wat betreft deze achtergrondkenmerken. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 2.386 panelleden uitgenodigd. 819 leden hebben de vragenlijst ingevuld, dit is een respons van 34 procent. Dit is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Daarnaast konden Hilversummers die geen lid zijn van het panel ook meedoen aan het onderzoek. De gemeente heeft een open link door middel van een campagne verspreid. De vragenlijst is namelijk 84 keer via deze link ingevuld. In totaal hebben dus 903 mensen meegedaan aan het onderzoek.

In onderstaande tabellen staat de ongewogen respons uitgesplitst naar wijk en leeftijdsgroep.

Tabel 1: Respons per wijk

Postcodegebied	Aantal	%
Centrum (1211)	82	9
van Riebeeckkwartier (1212)	29	3
Zuidoostelijke Villawijk (1213)	93	10
Noordelijk en Zuidelijk Bloemenkwartier (1214)	65	7
Schrijvers-, Staatslieden- en Zeeheldenkwartier (1215)	117	13
Havenkwartier en Kerkelanden (1216)	72	8
Noordwestelijke villawijk (1217)	105	12
Hilversumse Meent (1218)	32	4
Oude wijk over 't Spoor (1221)	79	9
Erfgooiersbuurt (1222)	122	14
Liebergen, Astronomische buurt (1223)	90	10
Onbekend	17	2%
Totaal	903	100%

Tabel 2: Respons naar leeftijdsgroep

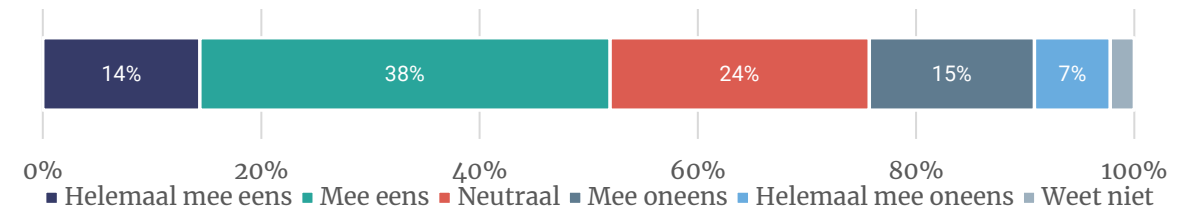
Leeftijdsgroep	Aantal	%
18 t/m 34 jaar	36	4%
35 t/m 49 jaar	187	21%
50 t/m 64 jaar	323	36%
65 jaar en ouder	339	38%
Onbekend	18	2%
totaal	903	100%

Helft is voor een diverse opbouw wijk

- Ongeveer de helft van de inwoners van Hilversum, 52 procent, vindt dat de omgevingsvisie moet zorgen dat er een diverse bevolkingsopbouw in alle wijken en buurten komt. Bijna een kwart, 22 procent, is hierop tegen.

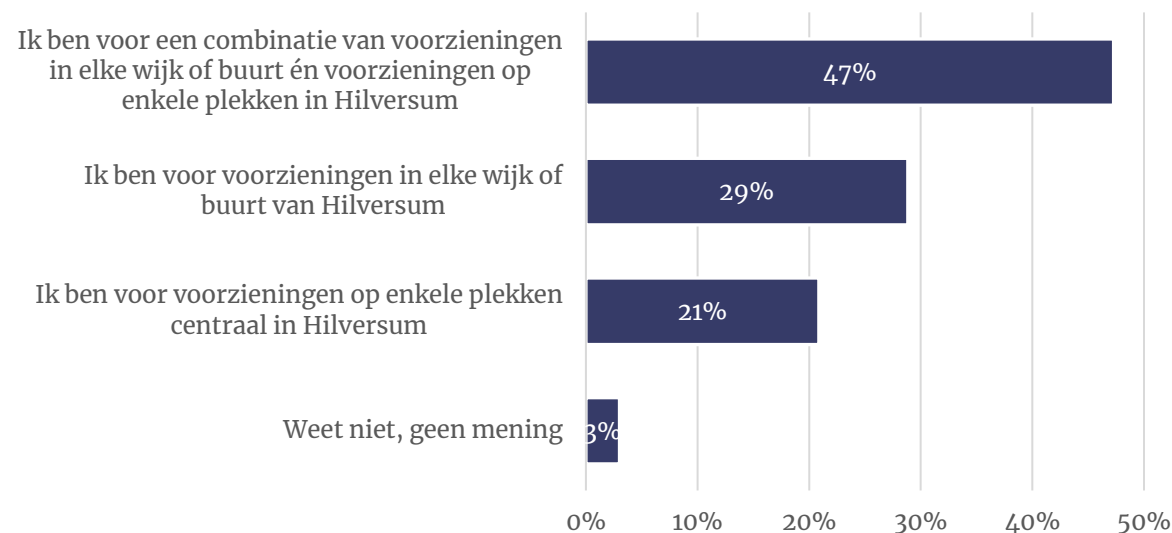
Figuur 1. Vindt u dat de Omgevingsvisie moet zorgen dat er een meer diverse bevolkingsopbouw (in leeftijd en sociaal – economische achtergrond) in alle wijken en buurten komt?

Meeste inwoners hechten waarde aan voorzieningen in de buurt

- In totaal stelt 76 procent dat er voorzieningen in elke wijk of buurt van Hilversum moeten zijn (figuur 2). Voor bijna de helft (47%) zouden deze voorzieningen in de wijk gecombineerd moeten worden met voorzieningen op enkele centrale plekken.

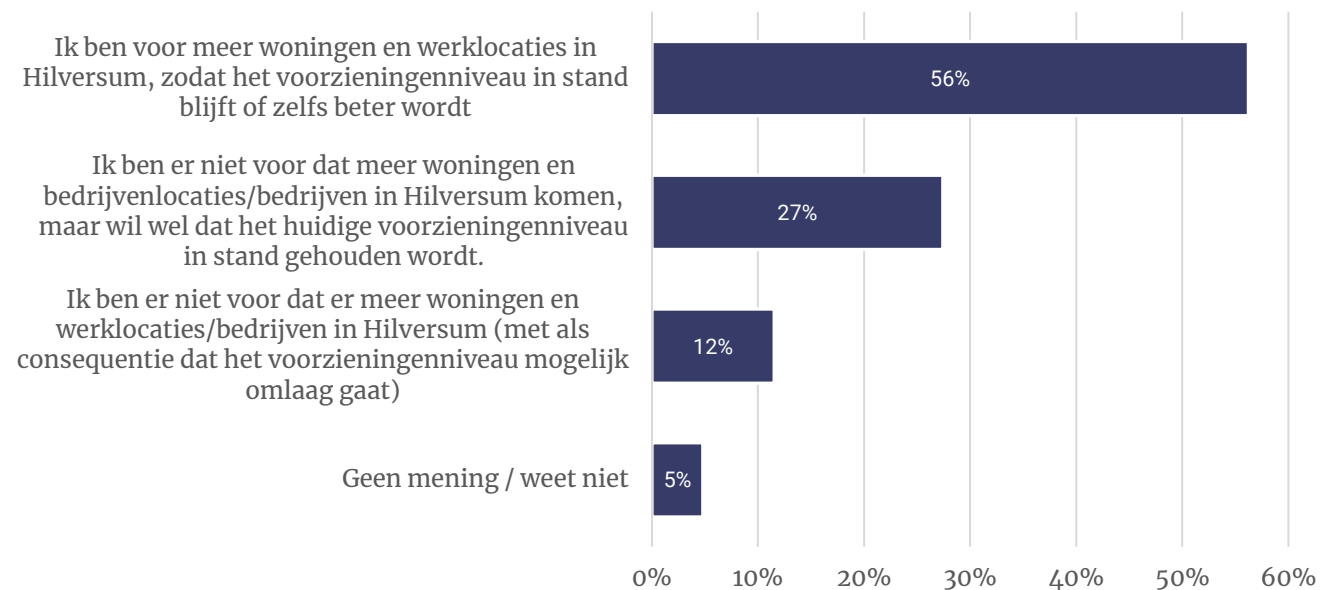
Figuur 2. Vindt u dat er voorzieningen in elke buurt of wijk horen te zijn of wilt u juist voorzieningen op enkele centrale plekken in Hilversum, met een bundeling van woningen, voorzieningen en levendigheid?

Voorzieningenniveau heeft voorrang

- We legden aan inwoners van Hilversum een aantal verschillende mogelijkheden voor de toekomst voor. Hierbij is er een afweging of er meer huizen in Hilversum gebouwd mogen worden, als dit betekent dat het voorzieningenniveau op hetzelfde peil blijft (of verbetert). Meer dan de helft (56%) zegt dat er meer woningen en werkplekken mogen komen, mits het voorzieningenniveau in stand blijft. Vier op de tien (39%) vinden dat er niet meer woningen en werkplekken mogen komen, maar voor een groot deel (27%) mag dit vervolgens niet ten koste gaan van het voorzieningenniveau.

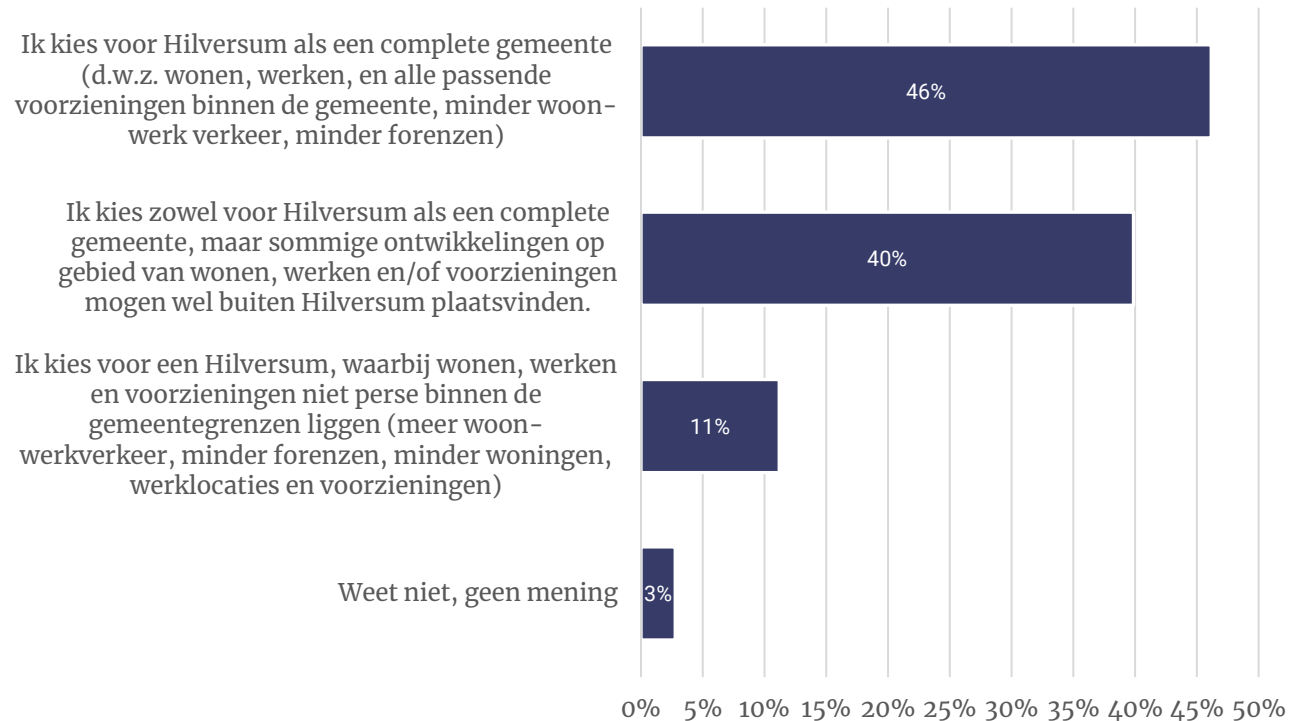
Figuur 3. Mag het aantal woningen in Hilversum toenemen als dat nodig is om bepaalde (stadse) voorzieningen overeind te houden?

Meerderheid wil wonen en werken (ook) binnen de gemeentegrenzen houden

- Een ander dilemma dat we voorlegden heeft betrekking op de soort gemeente die Hilversum in de toekomst zal zijn. Hilversum kan een 'complete gemeente' zijn, waarbij er minder mobiliteit naar andere gemeenten is en inwoners vooral binnen de gemeente wonen en werken. Hilversum kan ook een gemeente zijn waarbij veel inwoners buiten de gemeente werken (of, andersom, een gemeente waarbij mensen in Hilversum komen werken maar daar niet wonen).
- Bijna de helft (46%) kiest voor een 'complete gemeente', 11 procent is voorstander van een gemeente waarbij wonen en werken gemeentegrens overstijgend is. Vier op de tien zijn voorstander van een mix van beide.

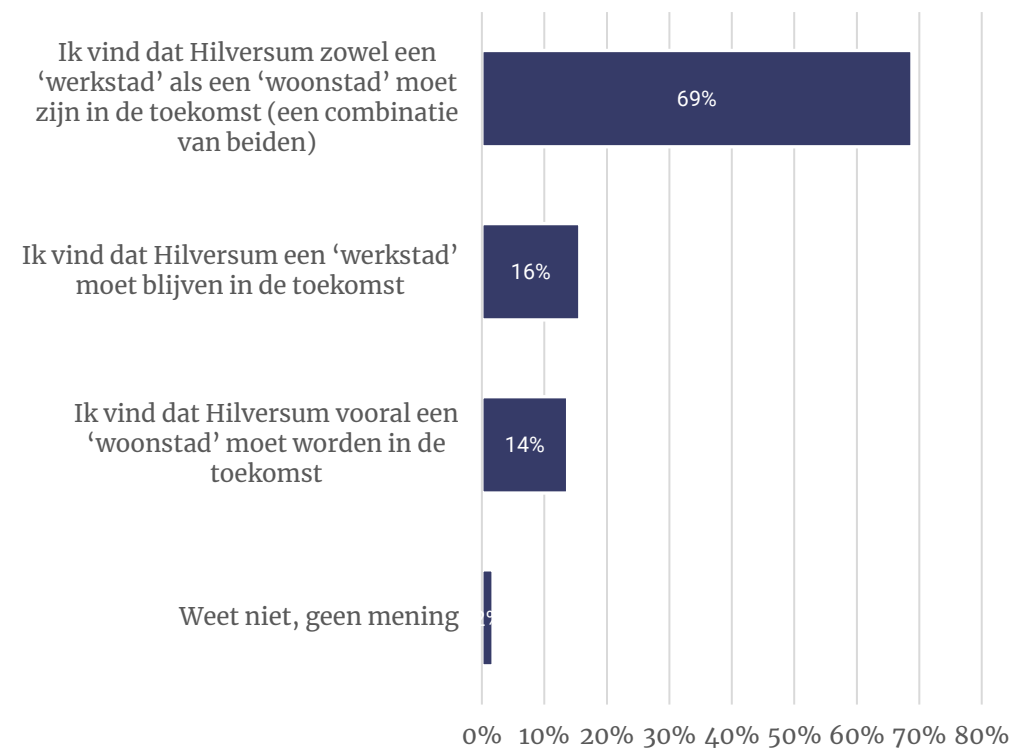
Figuur 4. Kiest u voor Hilversum als een complete gemeente? Dat wil zeggen: wonen, werken, en alle voorzieningen binnen de gemeente óf kiest u juist voor minder wonen, werken en voorzieningen binnen de gemeente? Dus dat wil zeggen voor een deel buiten de gemeentegrenzen, waardoor er meer woon-werk verkeer is, meer forenzen, etcetera.

Hilversum als werk- en woonstad

- Volgens het merendeel (69%) zou Hilversum in de toekomst zowel een 'werkstad' als een 'woonstad' moeten zijn. Een 'werkstad' is een gemeente waar voldoende werkgelegenheid is, met name voor praktijkgeschoolde mensen.
- Een minderheid van de inwoners vindt dat Hilversum zich exclusief op één bepaalde functie moet richten. Hierbij is men grofweg in gelijke mate verdeeld of Hilversum een werkstad moet zijn (16%) of een woonstad (14%).

Figuur 5. In Hilversum is steeds minder ruimte voor bedrijven, met name met werkgelegenheid voor praktijkgeschoolde mensen. Moet Hilversum ook in de toekomst een werkstad blijven, of mag Hilversum zich verder door ontwikkelen tot een gemeente waar vooral gewoond wordt?

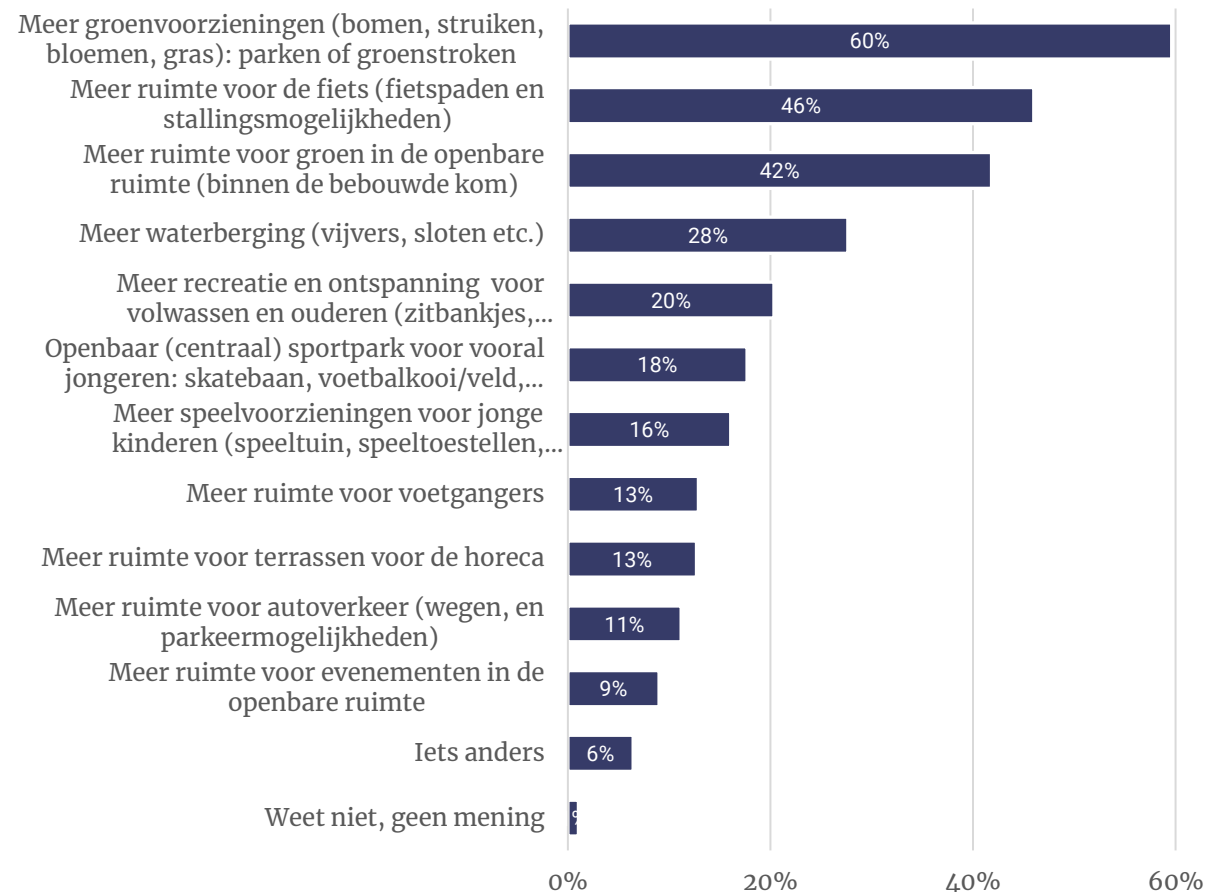

Groen prioriteit voor openbare ruimte

- Bij het inrichten van de openbare ruimte is het niet mogelijk om alle mogelijkheden en verbeteringen tegelijk door te voeren. Daarom vroegen we aan inwoners wat volgens hen prioriteit heeft.
- Groen in de openbare ruimte, zoals groenvoorzieningen (60%) en meer ruimte voor groen (42%) worden veel genoemd.
- Wat betreft mobiliteit in Hilversum moet er volgens inwoners eerder prioriteit worden gegeven aan de fiets (46%) en voetgangers (13%) dan aan autoverkeer (11%).
- Andere dingen die nog worden genoemd zijn betaalbare woningen, meer aandacht voor verkeersveiligheid en de wens om alle verschillende elementen en belangen goed met elkaar in balans te houden.

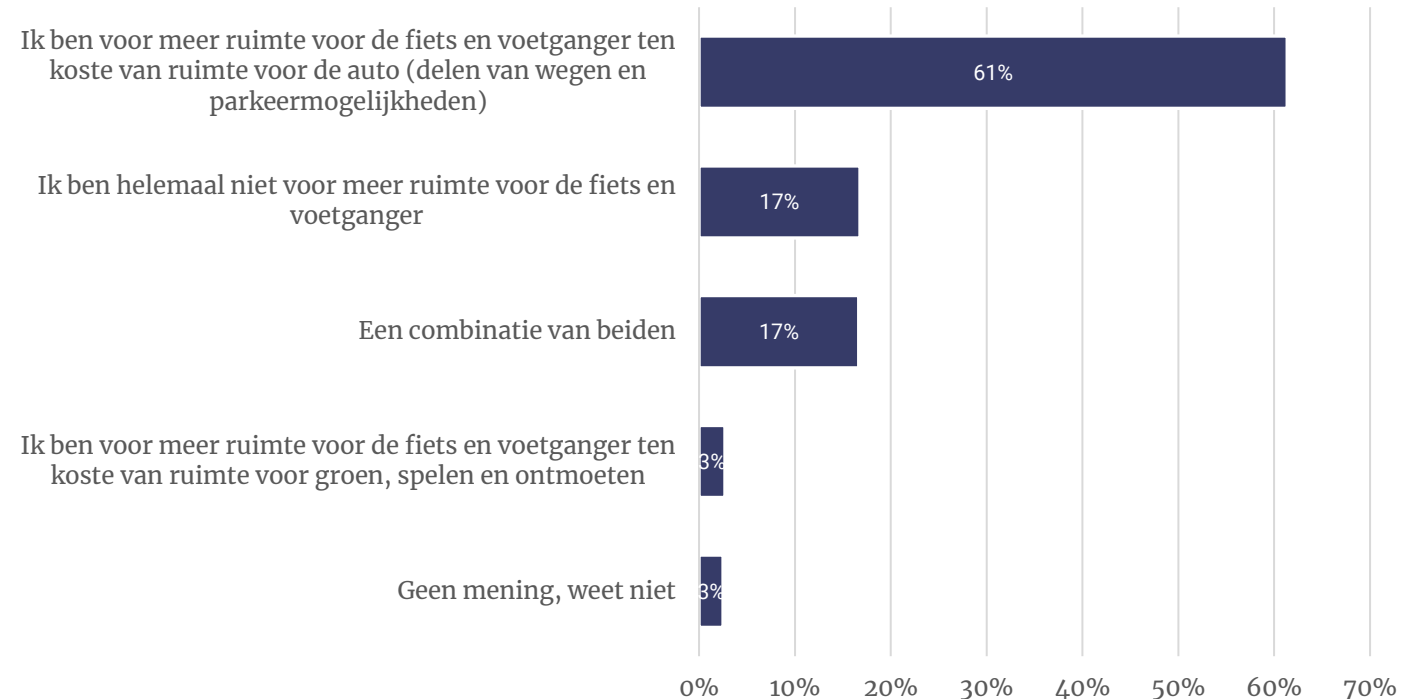
Figuur 6. Welke van de volgende opties heeft voor u de meeste prioriteit in de openbare ruimte van Hilversum? *Maximaal drie opties mogelijk.*

Ruimte voor fiets en voetganger

- Bij het indelen van de openbare ruimte vindt het merendeel (61%) dat er meer ruimte voor fiets en voetganger mag komen en dat dit ten koste van ruimte voor de auto mag gaan. Een klein deel, drie procent, vindt dat dit ten koste mag gaan voor ruimte voor groen, spelen en ontmoeten. 17 procent vindt ruimte voor fiets en voetganger zo belangrijk dat het ten koste mag gaan aan zowel groen als aan ruimte voor de auto. Tenslotte vindt 17 procent niet dat er meer ruimte voor fiets- en voetganger moet komen.

Figuur 7. Vindt u dat meer ruimte voor de fiets én voetganger ten koste zou mogen gaan van ruimte voor de auto óf ten koste van ruimte voor groen, spelen en ontmoeten?

Hilversummers verdeeld over het afsluiten van buitengebieden

- Rondom Hilversum liggen natuurgebieden waar veel mensen graag komen. De helft van de inwoners vindt dat deze gebieden voor iedereen toegankelijk moeten zijn, ook als dat mogelijk ten koste gaat van de kwaliteit of biodiversiteit van het gebied. Een bijna even groot deel (46%) vindt wél dat een deel van deze gebieden afgesloten moet worden.

Figuur 8. Vindt u dat alle natuur in de buitengebieden van Hilversum toegankelijk moet blijven voor iedereen of bent u voor het afsluiten van bepaalde gebieden in de buitengebieden? (zodat de natuur daar ongestoord kan ontwikkelen)

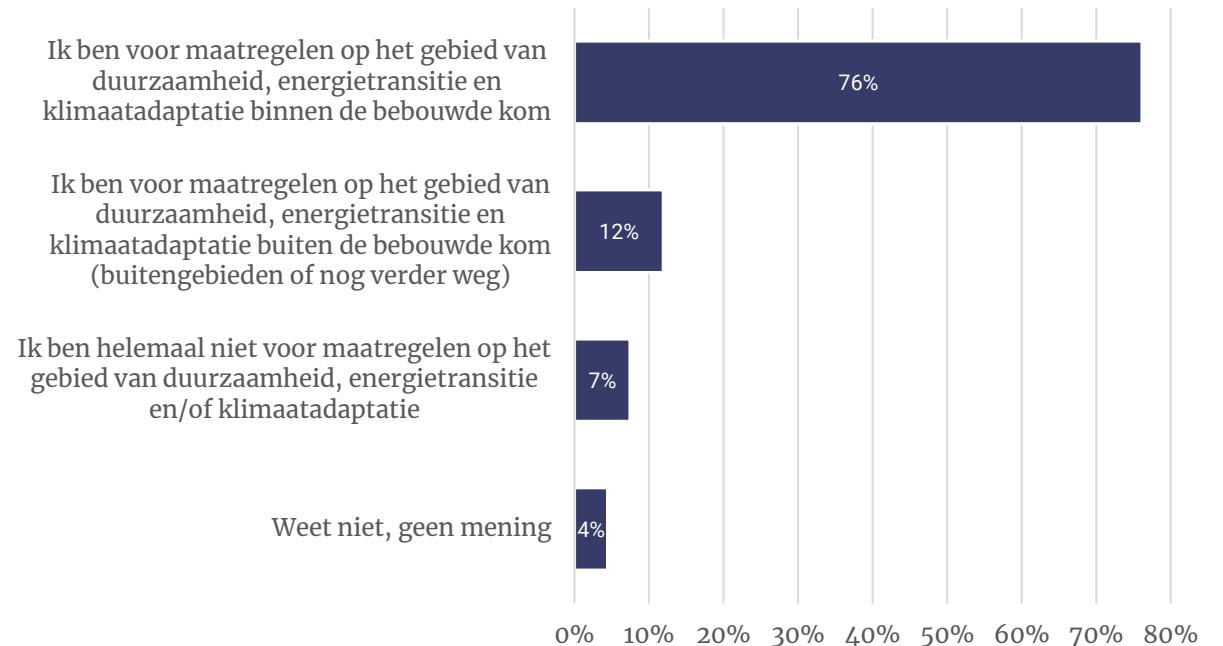

Inwoners vinden maatregelen duurzaamheid belangrijk

Meeste inwoners hebben geen uitgesproken mening over verdichting

- Drie kwart van de inwoners vindt het belangrijk dat er maatregelen ten behoeve van duurzaamheid binnen de bebouwde kom worden genomen, ook als dit ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit ('hoe mooi Hilversum is'). Een op de acht vindt dat deze maatregelen buiten de bebouwde kom getroffen moeten worden en 7 procent vindt deze maatregelen überhaupt niet nodig.

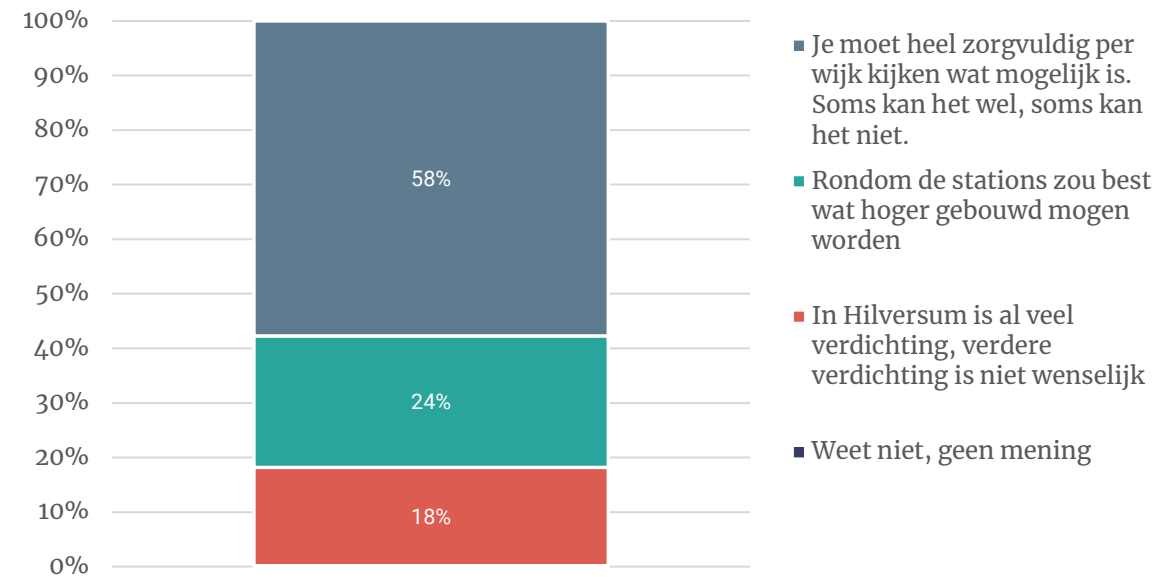
Figuur 9. Mogen maatregelen op het gebied van duurzaamheid soms ten koste gaan van de bestaande ruimtelijke kwaliteit binnen de bebouwde kom (denk aan zonnepanelen op daken in beschermde stadsgezichten), of mag dit niet en moeten deze maatregelen een plek krijgen buiten de bebouwde kom.

Meeste inwoners hebben geen uitgesproken mening over verdichting

- Veel mensen in Nederland zoeken een (betaalbare) woning. In Hilversum speelt dit thema ook. Volgens een kwart zou er daarom rondom de stations meer woningen gebouwd mogen worden. Een op de vijf vindt dat er nu al veel woningen in Hilversum zijn en dat meer bouw van woningen niet wenselijk is. Het merendeel, 58 procent, heeft geen uitgesproken mening en vindt dat het zorgvuldig per wijk bekeken moet worden.

Figuur 10. Vanwege de druk op de woningmarkt en de wens om het buitengebied niet te bebouwen moeten we op zoek gaan naar andere oplossingen. Dat betekent dat we wellicht op bepaalde plekken moeten zoeken naar creatieve oplossingen voor verdichting. Met welke van de onderstaande stellingen bent u het eens?

Tot slot

Aan het eind van de vragenlijst is gevraagd of men nog opmerkingen had, hier volgen enkele gegeven antwoorden:

“Een buitenzwembad zou ook een leuke aanwinst in Hilversum zijn.

De gemeente heeft het hoog op met duurzaamheid en aanpakken van de verkeersveiligheid. Helaas zie je daar bijna niets van terug. In de afgelopen 10 jaar wordt er steeds harder gereden en geraced en foutparkeren of aanpakken van drugsrunners heeft geen prioriteit. Aan biodiversiteit wordt niet gedaan en er worden nog steeds uitheemse planten geplant.

Maak svp van Hilversum geen pretpark waar voortdurend iets te ‘beleven’ is en richt de aandacht op kwaliteit en mensen die kiezen voor rust en natuur. Beleven kun je op 10-20 minuten treinen in Amsterdam of Utrecht volop.

Ik zou de mogelijkheid om leegstaande winkels geschikt te maken voor bewoning willen meenemen. Dan is de binnenstad ‘s avonds niet een spookstad en zijn met name jongeren in staat woonstudio’s te vinden in de stad.

Wat het woning tekort betreft wil ik de volgende opmerking nog maken. Maak van leegstaande kantoorpanden of andere leegstaande gebouwen woningen voor alleenstaande mensen of jonge of oudere stellen.

Rondom het ziekenhuis en de voor de busbaan is veel bos gepakt. Zorg voor compensatie op deze locaties. En zorg voor meer fietsenrekken in het centrum en bij station CS.

“Zo min mogelijk straten met hoogbouw (worden unheimische windtunnels), en veel meer bomen overal aanplanten!

De energietransitie is een armoede slag en totaal niet realistisch. Klimaat wet, is niet voor t klimaat, maar om bepaalde agenda's van t kabinet en Europese commissie door te duwen. Daar moet eens eerlijk en juist over geïnformeerd worden.

Het wordt nooit duidelijk wat nu de relatie is tussen aantal inwoners en het voorzieningenniveau. Waarop is het gebaseerd? Over welke voorzieningen hebben we het, en willen de bewoners die voorzieningen? Deze discussie loopt al 40 jaar in Hilversum. Onder het mom van de voorzieningen wordt dwangmatig gestreefd naar meer woningen en inwoners. En in die 40 jaar is het aantal inwoners toegenomen zonder effect op de voorzieningen. Het leidt alleen maar tot meer drukte en verkeersproblemen, en dus tot een daling van het welzijn van de bewoners.

De Hilversumse Meent ligt erg ver weg van alle voorzieningen in het centrum, terwijl daar financieel wel aan wordt bijgedragen. Zou mooi zijn als daar meer aandacht voor is.

Maak eerst eens zelf een visie met échte, deskundige keuzes met een verantwoording en doe de participatie daarna pas! Je kunt nooit iedereen tevreden stellen. Ons raadhuis was er dan ook nooit geweest bijvoorbeeld.

Geen te hoge concentratie van scholen in een woonwijk, scholen spreiden”

Peiling – Omgevingsvisie Hilversum

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl